

ЧАСОПІСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
кромі днів по
неділіх і святах.

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зл.

БУКОВИНА

Бердичівські ярмарковичі.

„В приватнім житю не стерпіли би ми безкарно закиду визискувача і лихваря; тим більше не стерпимо публичної обиди чести цілого нашого обивательства. В гайдамацькім запалі п. Стоцький переборщив... Але закім з ним самим настане обрахунок і т. д.“

Се один уступ з нової статті Gazet-i Polsk-oї на тему, чи двори визискують мужика чи ні. G. R. обстас за 49 дворами буковинських Вірмен, з котрих мало хто приїзнає до Поляків, против 268.000 наших селян. І мимо того, що вже з місяць полемізує з нами, G. R. по нинішній день не сказала, як она властиво дивить ся на справу. Оборона чести обивательства беспечно важна справа, для того повинна була G. R. вже тоді обурити ся, коли ту честь „нарушив“ гр. Гоец і ректор Рошман — але не менше важна справа хліба для голодних робітників панських. Тої-ж справи, як би тим робітникам помогти, G. R. не тикає, і тілько в обороні чести обивательства кидає ся на всі боки і грозить проф. Стоцькому, що з ним порахує ся... Вже коли справді „настане обрахунок“, то і ми будемо мусіти дещо сказати до того обрахунку, аби не вийшов фальшивий.

А тимчасом послухаймо, що не руський гайдамака і не гр. Гоец та проф. Рошман, але шляхтич польський, презес краківської академії, гр. Ст. Тарновський писав про визискуване селян дворами в місячнику Przegląd Polski (1874, IV. ст. 161) під заголовком: Рогує: — (Подасмо дословний переклад): „Коли-б ти почув, що в

нашім краю обиватель, заможні, люди „порядні“ і поважані другими, що польська шляхта nat i posessionati беруть лихву з хлопа, то ти відповів би, що то ремесло обманців і менше більше затитулованих злодіїв... Отже з болем в серці і з соромом на чолі кажу тобі, що так є, що тих із маскою впроваджує ся в декотрих околицях краю новий, рід панцини, що нині ще кривді люду велики а майже вонючі до неба о щасту, що суть обиватель, люди порядні, шляхтичі, о свій гербовий клейнот дуже заздрісні, а чистість їх, шануючи в дивний спосіб, котрі у себе на селі поміж хлопами провадять лихву, як бстаті жиди...“ І тут розповідає гр. Тарновський про порції т. е. гроші, позичені на відробок навіть на 150%. „То на жаль не виймкові факти і індивідуа, — каже далі гр. Тарновський — то зараза, котра шириться, то погана проказа, що переходить з одних на других і заражає цілі околиці, цілі повіти у вхідній часті краю (Галичині).“ Шляхтич та-кій „волів би може руку втяти, ніж єї простягнути до того лихваря (жіда, що значить гроші молодим людям на фальшивий вексель), а сам робить то, що тамтой і на волос не є від него ліпшим; противно гіршим, бо християнин, бо Поляк, бо шляхтич.“

Чей тепер G. R. успокоїть ся, бо ото Поляк каже так про власителів більшої посілості на Русі. Відносини економічні не йдуть до лішшого тілько до гіршого; про-каза — про яку говорить гр. Тарновський — справді розширила ся страшно.

А коли ще Gazet-ї польські і тих аргументів мало, то ми дальші возьмемо з неї самої — і се буде съмішна сторона цілої суперечки. У фейлетонах Gazety p.

рівночасно з тими напастями на нас, з тим обставанем за дворами против мужиків, друкувалося оповідане Т. Шумського п. з. На стару нуту. В тім оповіданю виступають два дерпінкіри хлопські, obywatele ze szlacheckiego dworka, бердичівські ярмарковичі і „шлягуни“ польські, Кубанський і Олесь. Ті панки вправді не наші, але о межу з нашими, по той бік Збруча. Они нарікають страшенно на хлопоманство, яке ширить молодіж, і воюють против неї зовсім тими самими аргументами, як Gaz. R. против нас. Виразно кажуть: Póty naszego, póki ciemnoty chama. — Na galęz z tymi, co chcą chama nauczyć gozumi! — Czas rękawy zawinąć, bo tam to paskudstwo z charami wlezie na karki! — Pasy drzeć z tych hajdamaków!“ Так ті панки грозять хлопоманам.

А такий один хлопоман, Станіслав Огіньський, виступає також в оповіданні. Він приїздить на село і агітує навіть против власного вуйка-опікуна, збанкротованого юда Олесь. Він рад би завести в селі то, що стараємося заводити ми, рускі хлопомани, гайдамаки такі, як Ст. Огіньський. Він навіть намовив селян до страйку. І той чесний молодець Огіньський починає з тими панками борбу; за то они на него доносять до влади і его арештують.

Як же той гайдамака Огіньський боронить ся против таких бердичівських ярмарковичів? Він каже в розмові з ними:

„Хто сам не підносить ся, тому ніхто руки не подасть.“ — Се зовсім так, як у нас: Коли ми з мужиками не піднесемо ся, то нам ніхто руки не подасть, а вже двори певно ні.

„Завмерлий пень — каже на другім місці — і так на нічо не придається.“

даєш так, як по цілотижневій батарці. Очі запалі, лицез живте.

— А мабуть перестудив ся. Тоді на концерті в парку було страшно горячо. Просто з салфетами ми на холодний воздух.

— Певно, певно, що можна перестудити ся — казав Петро, значучо усміхаючися. — Чоловік молодий, цілує ся з дівчиною і розігріє кров, а тут вітер потягне — з іншого боку — і хороба готова.

Степан не відповів нічого. Встав, зібрав ся, взяв лист в кишеньку і вийшов.

„В. П. П.!

Ви певно розсердилися на мене за те, що я так Вас здуріла, і може не скочете вже більше зі мною кореспондувати? Але, як мамунью люблю, се не з моєї вини стало ся. Ви повинні знати, що дівчина то невільниця в порівнянні з хлонцем. Ми не можемо розпоряджати її своєю волею, ні часом так, як мужчина. От хочби вчера. Ми мали гості, властиво не ми, лише та-кій я, я! я мала іти на лекцію музики до консерваторії і хотіла украсти хвилинку часу для Вас. Але що-ж?! Мама не позволили іти, казали сидіти дома. А знаєте, через яку важну перешкоду? Тому, бо до нас, власиво до мене прийшов гість; один молодий пан, що старається о мою руку. Природна річ, що в такім разі жадна мама не позволить доньці вийти з дому. Я му-

сіла лишити ся дома і „бавити“ того пана тоді, коли Ви може нетерпільно віжидали мене. Не маєте поняття, яка я лиха на него. Бо що він собі думає? Що я може вийти за него?... За головуса! Но мусите знати, що у него, хоч має вже двадцять і п'ятнадцять років, вус ще не засіяв ся! Я називаю їго „wielebny“, бо виглядає як піп. Він знає, що ему бракує, бо скубе нервозно в тій околиці, де другим ростуть вуса. Але з того урожаю не буде. О ні! бо его тато також без вусів. І таке хоче женити ся! О, з того нічо не буде... ні!... Хиба мамунця і тато упрутуть ся.

Але вертаймо до річи. Якщо Ви не погнівали ся, то будьте ласкаві прийти в четвертій самій годині на те саме місце.

Ще одна пропозиція. Чи не хотіли би Ви згодитися на те, щоби ми паразії лиш кореспондували з собою якийсь час? Се було би дуже інтересне і забавне! Аж доперва потому, колись, колись познакомимося лично.

Відпишіть сейчас, що Ви о тім думаете. Якщо згодитеся, я вже на сходини не прийду, лиш напишу лист.

Бувайте здорові
С.—а.

(Дальше буде).

Як чоловік зійшов на пана.

Оповідання

ВЯЧЕСЛАВА БУДЗИНОВСКОГО.

(Дальше.)

Згорнув скрипти під паху і вже о другій годині побіг до городу. — Ходив, сідав, і знов вставав, курив і пив содову воду, вслухував ся в удари ратушевого годинника і напаствуав власний ремontoар, — і так діждав ся третої години. Роззирає ся, крутив ся, а школярки як нема, так нема. О п'ятій годині вернув до хати і бух на отоману.

Безсонна ніч.

Будить ся о девятій. Над ним стоїть Петро і бе листом по носі.

— Буджу тебе, щобись і нині так не розкривав ся, як вчера. Маєш лист.

На адресі пізнав єї письмо, всунув лист під подушку і витягнув ся. Не хотів показати, як лист той інтересує.

Петро стояв над ним і вдивляв ся в его лиці.

— Ти мені щось трохи підозрілий. Вигля-

Молоді парости, що чіпають ся его кадовба, засуджені на смерть. То вегетация, то завмиране! Коли ему галапасники заслонять съвітло, то ще ліпше, вигіднійше. Так і ціле нинішне обивательство. Бойт ся розбити погану шкарапуну налогів, щоби не глянути в будучність, бойт ся єї самої; то мало — ненавидить єї! Хто скаже правду, то хлопоман, революціоніст, якобін, кертиця, що підкопує устрій суспільний. Лучше потопати в калужі, ніж ударити ся в груди!“ Так каже Огіньський до свого опікуна. Золоті слова — зовсім так само Gaz. R. пише про hydrę przewrotu а нас називає гайдамаками.

Або н. пр. така суперечка:

— Ага! — каже опікун і вуйко Огіньського — знаю я, до чого то йде, до вільності хама. Показали ся ви! Не бери дикого табуна на орчик, бо тобі голову розвалить.

— Чоловік зрівнаний зі скотиною — відповів Огіньський глумливо. — Яким е, нехай остане ся, бо нам з тим добре. То основа всіх обурень. Де-ж ту далекий погляд в будучність? Де справедливість?

— А я тобі кажу, що скотина остане ся скотиною.

— А я вуйкови скажу, що коли кроку наперед не зробить ся, то ще гірше буде, бо зі скотини виросте потвора (hydrę przewrotu!).

— Ви єї вигодуєте!

— Ні, вигодує єї кривда людска!

Зовсім справедливо! Кривда людска вигодує hydrę przewrotu; ту такі гайдамаки як Огіньський або ми не богато поможемо.

Іншим разом Огіньський на адресу obywatelei таке каже: „Не всі суть підлі, для того, що богато є підліх, а та гниль, в котрій живе, не дас вам права каляти съвітощі, кидати зневаги на благородних“. Огіньський має велику рацию: не всі суть підлі для того, що богато є підліх...

І на що-ж нам дальше писати відповідь Garet-і Polsk-ії, коли она сама собі видрукувала відповідь у власнім фейлетоні?

ВІДПОВІДІ.

Фейлетон проф. Стоцького п. з. „Буковинська Русь“ дуже не сподобав ся двоїким московіям з „Буков. Відомості“ і „Правосл. Буковини“. Що їх в тій праці проф. Стоцького найбільше вразило, то бачимо з їх відзвів. І так в Б. Відомостях з 18 липня с. р. читаемо:

„Обличеніе лжи. Въ фейлетонѣ „Буковинѣ“ ч. 145 отъ 3. (15.) с. м. пишеть д-ръ Стефанъ Смаль-Стоцкій, будто довѣдался онъ отъ г. Ивана Тымінського, що въ 1870. роцѣ въ Черновецькій гімназії яка то „чужа, погубна сила“ втыкала дѣтимъ V-ой и VI-ой кл. гімн. сотки левобѣ. Колька стихівъ дальше зоветь д-ръ Стоцкій ту силу консуломъ, конечно, россійскимъ, бо другого въ Чернівцяхъ не було. Чогось подібного г. надкомісар Іванъ Тымінський д-ру Стефану Смальному-Стоцькому николи не розказувавъ, покликуючись отже на г. Ив. Тымінського лжеть д-ръ Стоцкій въ злй вѣръ и сознательно и тѣмъ бльше безстыдно, бо ту саму ложь заперечилъ уже въ очи д-ру Стоцькому пос. Тымінський въ засѣданніи буковинського сойма дня 23. января 1895-го року. Ми отже еще разъ заявляемъ рѣшительно и безъ всякихъ застереженій, що ле-

генда д-ра Смальному-Стоцького, ц. к. університетского професора въ Чернівцяхъ, напечатана въ высше наведеномъ числѣ „Буковинѣ“ съ покликаньемъ на свѣдоцтво г. надкомісара Івана Тымінського есть сознательною ложью.“

То „обличеніе лжи“ подає очивидно п. Тимінський безъ свого підпису; редактор Бук. Вѣд. п. Крушинський поміщає его въ газетѣ також безъ свого підпису, а за все має відповідати підписаній на газетѣ, Богу душу винен друкарський складач А. Костриж... Кромі того треба знати, що та частина працї проф. Стоцького, которая вразила п. Тимінського, була друкована въ „Правдѣ“ 1894-ого року, але тоді п. Тимінський ще не находив там ніякої съвідомої ложі. На сей закид дістаемо від проф. Стоцького таке письмо:

„Повернувшись з села до Чернівців, дізнат ся я, що „Буков. Відомості“ въ ч. 26-ім закидують мені „сознательную ложь“, сповідену тим, що мовби то я у своїй працї п. з. „Буковинська Русь“ видумав слова п. Івана Тимінського, — і доводять се тим, що ті слова заперечив п. Іван Тимінський уже въ соймі 1895 року; причім промовчують, що против заперечення п. Тимінського стоїть таке саме заперечене з моєї сторони, висказане також въ соймі на тім самім засѣданні. Такий закид „сознательной лжи“ міг би мені въ часописі зробити лише сам п. Іван Тимінський. Доки він сего публично не зробить, доти я буду пересъвідчений, що ему або не достає відваги або доказів. Укривати ся інспіраторови за редактора, а редакторови за складача — так не роблять люди, що хотіли-би другим закидати „сознательную ложь“.

Проф. др. Стефан Смаль-Стоцький.

Так тепер ми ждемо відповіди з підписом п. Тимінського, а опісля вже побачимо, який з того вийде конець.

* * *

В числі 14. „Православной Буковинѣ“ з 15 (27) липня с. р. помістив п. К. І. Козаркевич такий публичний визив:

„Въ фейлетонѣ фонетической „Буковинѣ“ подъ заглавіемъ: „Буковинска Русь. Культурно-історичний образок. Написав др. Ст. Смаль-Стоцкій“ (Нра. 145 за 1897 г.) сказано, между прочимъ, дословно слѣдующее: „По відлученю одної части молодіжі відъ „Согласія“ починаються 1872-го р. сварні въ „Согласію“ що до відношення до „Братного Союза.“ Богато тоді говорить ся про партії між Русинами, були въ „Согласію“ ще й такі (Козаркевич), що ось як говорили: „Много роздирают собі хавки над кулішівкою, а не знают, що она не есть нам вредна, но они думают, если „что“, „очень“ і „какъ“ пишут, или говорят, то уже суть мудрі; також суть такі, котрій понеже они отримують гроши, за тї гроши употребляют таких слів, якій би їм еще бльші гроши принесли і старают ся своїм дателямъ подлизувати ся.“

Пока-що я не касаюсь прочай часті упомянутого фельетона, полной брехни, лжи іскаженія і перекручівання, подлѣйшого очерненія, клевети, оговоровъ и доносовъ, но въ виду того, що велѣдствіе того странного обобщенія фамилії „Козаркевич“ въ скобахъ даже безъ имени и отчества дуже легко могъ бы всякий подумати, що нибы то я вышеупомянутыи нелѣпныи, ібо неосновательные слова говориль, и то тѣмъ бльше, що именно я 1872 г. кончиль гімназію въ Черновцахъ, то я принуждень симъ путемъ вызвати якъ автора вышеупомянутого фельетона таїкъ и издательство и редакцію фонетической „Буковинѣ“ показати и обозначити въ ближайшемъ времени того Козаркевича точно, который будтобы вышеупомянутыи безрозсудныи слова 1872 г. или когданибудь говориль, въ противномъ же случаѣ они будуть отвѣчати и поплатятся за то таїкъ, якъ себѣ заслужать.

Константинъ Ив. Козаркевичъ,
редакторъ-издатель „Православной Буковинѣ.“

На сей публичний визив ми даемо таку публичну відповідь: Въ наших рукахъ є протоколи згаданого товариства „Согласія“ відъ его засновання въ осени 1870. року аж до виділового засѣданнія въ грудні 1875. р. Слова п. І. Козаркевича взяті дословно і безъ найменьшої

зміни зъ протоколу засѣдання виділу „Согласія“ дня 8. квітня 1872. року. На тім засѣданнію були тоді Вітошинський, Тимінський, Вільчинський, Драбик, Козак і Семака. Протокол писав Іван Ю. Тимінський. З него дізнаємо ся між іншими, що 2. марта 1872 на „Рускій Бесѣдѣ“ Вільчинський мав виклад „о згоді і несогласію между Русинами“ — почим Козаркевич. теперішній редактор „Православной Буковинѣ“ преподаваль о літературѣ русской и меже інними сказаль: (І ту наведені ті слова, которими Козаркевич нині так обидив ся). Козаркевич був тоді головою товариства (від падолиста 1871 року), але въ наслідок сварок з Вільчинським, описаних до кладно въ протоколахъ, его скинули з головства і вибрали головою Вітошинського. З протоколів дізнаємо ся також, що К. Козаркевич висказував тоді далеко бльше таких гадок, як наведені, хоч він ті свої власні гадки по 25 лѣтах називав „нелѣпими.“ І ще раз кажемо, що ті слова говорив ніхто інший, лише теперішній редактор „Православной Буковинѣ“, Конст. І. Козаркевич, а щоби він міг пересъвідчити ся, чи ми справді маемо ті протоколи въ рукахъ, то запрошуюмо его і всіхъ, кото то обходить, до нашої редакції на перечитане тихъ протоколів і на — цигаро.

Всі інші замітки Конст. Козаркевича про фейлетон д-ра Стоцького, ніби повний „брехни, лжи, іскаженія и перекручіванья, подлѣйшого очерненія, клевети, оговоровъ и доносовъ“ уважаємо так само „нолѣпими ибо неосновательными“, як він свої власні слова зперед 25 лѣт. Коли того п. К. І. Козаркевичови мало, можемо служити дальшими дуже інтересними записками про него зъ тихъ самихъ протоколів „Согласія.“ Позволить нам також п. редактор „Православной Буковинѣ“, на его грозбу, що як не назовемо Козаркевича точно, то „поплатимо ся за то таїкъ якъ себѣ заслужимъ“ — спітати ся тепер, як він думає нам відплатити ся, коли ми его нині назвали точно?

Редакція „фонетической“ Буковинѣ.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 3. серпня 1897.

П. презес Винницький вийхав на кілька тижнів до Василева задля поратування здоровля.

З прав. консисторії. Увільнивши охотно о. Іллєвича від реферату задля посвоячення з двома радниками, мусіла наша консисторія на превеликий жаль румунізаторів увільнити зъ тихъ самихъ причин і ректора Драчинського, хоч він яко фанатичний воріг Русинів положив для румунізациі чималі заслуги; але поспів-румунізаторів въ Чернівцях не брак; найдутъ ся проте гідні наслідники Драчинського.

Прав. катехитура руска при черновецьких гімназіях має знову бути опорожнена на дальший піврік, бо, як зачуваємо, катехіт Іванович далі хорує. Ми цікаві, чи краєва рада школи накине руским дітям знов Волоха.

План для науки прав. релігії в народних школах готовий, але руского катехизму хочби малого ще нема, бо спочвеае у генерального інспектора сном блаженним. Або его на що, добре що е план тай — генеральний інспектор для науки прав. релігії.

Телячій восторгъ запанував між нашими консерватистами, що, як пишуть „Бук. Відомості“, п. радника Ясеницького мають помнити при авансі, а п. Клима не іменовано провіз. учителем помимо добра кваліфікації. Не завидуємо нашим архи-православним їх „телячого восторга“, але він ще передчасний, бо п. Ясеницький ще не поминений, а іменоване п. Клима тільки відрочено з фінансових взглядів. Господи нове мусить проте поки-що тішитись єдино кілька кратним претерованем г. Тимінського, которого поминено мабуть не ізза добра кваліфікації, що нас мимо того не „воздоровало.“ Притім можемо упевнити Б. Вѣд., що наші патріоти навіть на випадок переслідувань не зреуть ся свого народу, як се роблять — десперати-кацапи.

Жидівська господарка. Не знаємо, чи є ще де на світі такий нездарний і недбалий магістрат, як наш черновецький. Там залигають акти цілими роками, а навіть грошеві справи не полагоджуються скоро. Подаємо яко ілюстрацію найновіший доказ: Дня 12-го червня 1897 р. покінчено наради над бюджетом місцевим за рік — вгадайте! за котрий? — 1897! Того дня ухвалено небажану ніким новість, а именно 32% податок громадський. Сю постанову оголошено дня 31-го липня 1897! Отже з початком серпня знають мешканці нашого міста, який податок они мали платити вже в січні цього року! І то називає ся господарка! Коли з податками, з грішми у нас так обходяться, то не потребуємо описувати, що діє ся в інших справах, пр. з хідниками, котрі направляє ся вже цілих два роки, а ще половина не готова. І по що ж вибирають тих панів радних?

Реорганізацію магістратських функціонарів в Чернівцях хоче директор магістрату Відман перевести по правді, а не лише на папери. До того потрібно ще 8.000 зл. річно більше видатку, як доси. Най більше ухвалили і той видаток, коби лише мешканці міста мали з того вигоду.

Страти почти в наслідок катастрофи під Боломиєю здавали ся в першій хвили дуже великими. Говорено о сотках тисячів. Тепер же — по відщуканю майже всіх посилок, що були в затопленім поїзді, і по закінченню контрольних рахунків — показали ся ті страти дуже малими. На винагороджене пошкодованих потребувала львівська дирекція пошт лише 1.400 зл. Відповідну асигнацію надіслало вже міністерство торговлі, а львівська дирекція пошт розпочала сими днями виплату відшкодовань тим, котрі виказують ся рецепіями загублених листів. Страти почти тому такі малі, бо готівку, що була в затопленим возі амбулянсовім, знайдено не ушкоджену і щасливим припадком знищили ся лише рекомандовані листи. — Кілько шкоди мала задля тії катастрофи черновецька пошта, доси не знати, бо наша дирекція пошт уважає се мабуть урядовою тайною і не оголошує нічого в сій справі.

Повені і повені! Зі всіх сторін Галичини доносять о страшних тучах в последніх дніях липня і о величезних шкодах, які з того вийшли для селян. Не ліпше діяло ся в цілій Європі. В Чехії, на Мораві, в Баварії, Саксонії, в Познанії і в Кримі настутили повені. Шкоди величезні. В Австрії нове нещастя на земельниці з причини підмулена моста на шляху між Гальван'ю і Зекірхеном: кондуктор погиб, а паліч тяжко ранений.

Жидівські павуки. Лихварі вишукують собі все наших людей, бо легко користати з їх темноти. Особливо улюбленим тереном для лихварських операцій жидів, се гірські околиці, села гуцульські. Деякі села гуцульські, відокремлені від цілого світу, були неприступні для лихварів; але з часом змінило ся все. Таке доносять тепер про село Тартарів, надвірнянського повіту, в Галичині. Перед будовою зелізниці не знали в Тартарові жидів-візискувачів, не знали отже й деморалізації. Гуцули були там заможні і честні, хоч від світу відокремлені, жили морально. Зелізниця принесла їм замісце школи — котрої доси ще нема — жидів-лихварів. На їх чолі став Зельман Шафер, знаменитий організатор. За короткий час витиснув він всіх Гуцулів з долин в полонини і разом зі своїм родом — а є їх тепер вже 11 родин — так запанував цілим Тартаровом, що в селі треба довго шукати, поки найде ся якого Гуцула. Гуцули називають Шафера губернатором! Він позичає гроші на 100%, купує за безцінні грунти, худобу, дріб, яйця і т. п.; одним словом, вся торговля в его руках, без него не починає ся жадна справа в селі. Гуцули навіть бояться скажити „губернатора“ до суду, бо він все найде між тими 11 жидівськими родинами догідних ему сівідків і таким чином мусить виграти процес. Але найшов ся таки один Гуцул, Іван Кифяк, начальник Тартарова, що розпочав борбу против Шафера і тов. Чи удається ся ему побідити лихварів, можна сумнівати ся. Кифяк організує Гуцулов, наукає їх, наводить на праведну путь — він немов е їх священиком і учителем. Він віднайшов всіх, котрих візиску-

вав Шафер і тов., і виїде скаргу до суду в Станіславові. Слідство веде ад'юнкт в Делятині Раппе, а судачи по его строгости, можна надіяти ся, що помимо інтриг і шахрайств Шафера викриє правду і лихварі не уникнуть заслуженої карі.

Зробив інтерес на посольстві. Знаний з голосного процесу посол Мітермаер, з заводу кельнер, котому закідали крадіжі і котрого не хотіла жадна партія в парламенті приняття, зробив інтерес на своїм посольстві. Він зажадав від християнсько-соціального сторонництва 6000 зл. відступного і за ту суму згодився зложити свій посольський мандат та вивандрувати до Америки. Згадане сторонництво згодило ся на сей проект і виплатити Мітермаєрові 6000 зл., а то 3.000 при відсаданні на корабель, а 3.000 при висаданні в Новій Порці. Виходить на таке: Schuster, bleib bei deinem Leisten.

Не-аби-які порядки. Із Золочева пишуть, що в тамошнім повітовім шпиталі дучилося задля браку дозору над підручною алтикою велике нещастя. Якогось недужого на гостець висмарували замісце спіритусом — сконцентрованим карболевим квасом, через що недужий до години помер. Другий хорій, що користаючи з нагоди висмарував собі тим квасом груди, і послугач, котрий мастих, лежать небезпечно хорі.

Мусить бути добра жінка! В Каліфорнії отруївся один мілонер в своїм мешканію морфіною. Причиною сего страшного кроку була обставина, що жінка, котра перед роком утікла від него, наставала конче на се, щоби помирити ся і жили знову з собою. Мала власне вертати до чоловіка, коли сей увільнив ся від тієї „приятності“ — самоубійством.

Жінка з сімома кулями в тілі. Ледвич і який вояк під час трийцятілтній війни міг тим повеличати ся, щоби мав аж сім куль в своїм тілі, як прачка Варвара Доврин в Мішкольці на Угорщині. Єсть то ще досить молода жінка, але перебула вже неодну велику війну, розуміє ся — домашну. Інчастою такої війни торік на саме Різдво зі своїм любчиком, керничником Шварцом, була тяжко поранена. Шварц стрілив тоді до неї п'ять разів з револьвера і вгнав в її тіло аж п'ять куль. Куль не можна було видобути і бідна Варвара перележала цілих п'ять місяців — як би за кожну кулю місяць, та вийшла зі шпиталю здорована, але з кулями в тілі. Недавно тому мала Варвара нову війну зі столярем Славковським, а той додав їй до давніх куль ще дві сівіжі, котрі так само застригли в ній. Від сеї пори ходила Варвара вже з сімома кулями і була зовсім здорована, прала, робила, ну й лагодила ся до третьої війни зі своїм братом. Сим разом вже не знати який буде конець, бо брат не воював кулями, лиши ножем і з'онерував сестрі дуже страшно голову, так що бідна жінка з сімома кулями в тілі лежить тепер тижно недужа в шпиталі.

Великий страйк. З Нового Порку доносять, що в десити провінціях північної Америки заноситься ся на великий, доси небувалий страйк робітників, занятих в копальніях вугілля і в фабриках виробу зеліза, криці, бляхи зелізної і скла. Означеного дня мало би над $\frac{1}{2}$ мільйона робітників залишити роботу. Робітники в копальніях вугілля камінного домагаються ся підвищення плати о 9 сантимів на одній тонні вугілля. Прочі робітники страйкують з ними задля солідарності.

До чого доводить горівка? З Синькова, каменецького повіту, пишуть: Дня 28-го липня досьвіта приїхав уже підпітий респіцієнт сторожи скарбової Ю. Мадзяру з горальня в товаристві трех офіціалістів двірських. Тут напивали ся і стріляли до шопи одного господаря. В шопі спав 10-літній хлопець, а мати видячи, що представлена єї не помагають, вивела сина з шопи та переходячи по-при касарню мало не дісталася кулькою від горальняного практиканта Шклинського. Піятника, стрілянина і крики тревали до години 7-ї рано. Тепер зачала ся бійка. Шклинський почав бити Мадзяру в его власнім мешканію. Два другі товариші Шклинського відібрали, а тоді він хопив карабін, пачку патронів і багнет, хотів стріляти за відіздаючими

колегами, відтак за Мадзярою, а вкінці стріляв на того, хто лише навинув ся ему під дуло его карабіна. Два рази стрілив за одною дівчиною, відтак по разу на двох селян. До учителя М., котрий тамтуди переходити, стрілив на віддалі шістьох кроків, але хибив. Хлонам було вже „панських жартів“ за много, але боялися приступити. Тоді вискочив респіцієнт з багнетом в руці і став біchi за Шклинським, та спотикнувся, упав, а Шклинський проколов его і він за пів години сконав. Тепер пустили ся хлони за втікаючим Шклинським, відобрали ему оружие і трохи потукували. Звязаний Шклинський, приведений до мертвій жертви, сказав: „Добре ему так!“ та жалував, що один хлопець, котрий приглядав ся тій бійці, так хвацко стягнув его тростинкою по руках, коли він з начки добував патрони і хотів закладати до карабіна, що з пальців пустила ся кров і прочі патрони розсилались. „Коли-б я був мав патрони, не були би ви мене дістали в свої руки!“ сказав Шклинський до хлонів на прощанні.

† **Гр. Александр Гравайн,** професор цивільного права, права торговельного і вексельного на черновецькім університеті, сьвітило на поля науки прав, номер сего дня в Чернівцях. Від кількох уже літ покінчений нездужав на нервову слабість, але до послідніх днів працював ще над фаховими роботами. Гр. Гравайн брав свого часу участь в кодифікацію нового торговельного права російського і дістав за те висший російський ордер.

Телеграми „Буковини“.

3 дні 3-го серпня 1897 року.

Відень. Сими днями буде гр. Бадені здавати цісареві справу з внутрішнього положення. Рада державна збере ся при кінці вересня для ухвалення бюджетової провізорії і провізорії австро-угорської угоди. Коли-б обструкція тревала в парламенті ще дальше, рада державна буде сейчас замкнена.

Відень. В добре інформованих кругах говорять, що правительство предложити раді державні закони о народностях. Гр. Бадені все ще думає скликати чеський сейм для помирення Чехів з Німцями. Відклік в сій справі має вийти від самого цісара.

Відень. Fremdenblatt описує страшну катастрофу задля повені, які навістили під Австро-угорською комітету, який завязав ся в Іспанії. Гр. Бадені зараз по повороті з відпустки порозумів ся з міністром фінансів що-до матеріальної помочі. Нема сумніву, що держава мусить супротив великих розмірів теперішнього елементарного нещастя жертвувати кілька мільйонів. Голоси о поміч будуть скоро заспокоєні.

Хеб. Німецькі властителі дому виповіли майже всім політичним урядникам і ческим родинам помешкання.

Берлін. Після Berliner Tagblatt уступить державний канцлер кн. Гогензольєне небавом.

Париз. В дипломатичних кругах домагаються ся усунення нового губернатора на Креті Джералд Паши і стягнення звідтам турецкого війска.

Париз. Агенція Havas доносить з Атен: Міністер Скулюдіс заявив одному журналістові, що грецький король задумує резигнувати, коли-б наложено на фінанси Гречії контролю. Здає ся, що в наслідок того не ухвалять контролі над

всіми доходами Греції, але установлять лише надір над докладно означеними доходами для заохочення віритеїв Греції. В сім напрямі агітує особливо Росія.

„РУСКА БЕСІДА“ в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.
має на складі отсії свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“
для молодіжі, міщан і селян з року 1886, 1887,
1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зл. за роць
ник, а всі 7 разом 6 зл.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“
сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“
з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток
для чесних дітічок.“
32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“
даруночок для руских дітічок. Ю. Фед'юкова 10 кр.
На поштову пересилку треба додати по 5 кр.
за річник „Бібліотеки“ а по 2 кр. за кож-
ду поодиноку книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини.“

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати
добру і дешеву
МАШИНУ до ШИТЬЯ,

най удасться ся до мене, то певно не
пожалує. Нові продаю дешевіше як
всюди, а употреблені, що добре удер-
жані почавши від 20 зл. і то за готові гроші і на
виплат. Хто купити у мене нову чи стару майни-
ну, за репарацію не потребує жути ся, бо я ро-
блю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Ру-
син і обслужу Вас по братньому

з поважанем

В. Данилевич,
машиніст у броварі Штайне-
ра в Чернівцях, при ул. а-
ліаньчій (Bahnofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,

Jahresausweis

і ШКОЛЬНІ ПОВІДОМЛЕНЯ
(Schulnachrichten)

е на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовлення.

НОВА ФІРМА РІТБЕРГ і ШЕНБАУМ В ЧЕРНІВЦЯХ, головна улиця число 10.

Великий вибір товарів з альпаки і хінського срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Великий вибір
ЧЕРЕВІКІВ до СНІГУ
для мужчин і жінок, дівчат і хлоїців.

Високі і низькі
КАЛЬОШІ,
з заду витята для пп. офіцірів.

КАЛЬОШІ для ПАНЬ,
цілком легкі, 75 грамів.

Най-
но-
війші!
черевики для гімнастики з гуми.

Кальоші для дітей, навіть однолітніх.

10% робату!!
даємо лише ми від цін за біле
др-а Егера після цінника.

Великий склад КОЛДЕР до подорожніх
почавши від 1.58 зл.

ЧЕ- РЕВИКИ

для мужчин, шкіряні, з гумою,	2·50 зл.— 6.— зл.
" хлоїців "	2·50 "
" дам, "	2·50 " — 5— "
" до шнурування "	2·35 " — 6— "
" до защільовання "	3·98 " — 7— "
" лакерки, мешти з шпангоутом "	1·75 " — 2·10 "
" з коалаю шкіри, мешти "	1·35 " — 1·55 "
" дівчат, шкіряні, т.зв. Bergsteiger "	1·85 " — 3— "
" дітей, " "	1·10 " — 2·10 "
" хлоїців, чобітки "	3— " — 4·25 "

Великий вибір ЧЕРЕВІКІВ до гімна-
стиковання!

Найновіші Краватки
вузли, мачи, Левалеля
до вязання,
від 20 кр., 40 кр., 50 кр.,
до 98 кр.

Рукавиці Glacé,
з оленя шкіри, з шведско-
го шовку, з ниток найліп-
ших фабрик.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД
правдивих ШНУРІВОК з фішбінами.

Одинокий склад
ЦИЛІНДРІВ
і КЛЯКІВ,
з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад
І. ГІКЛЯ
і Синів
в Найтішани

КАПЕЛЮХІВ

для мужчин, тверді, чорні і пиль-
ші барви, почавши від 1·18 зл.,
для мужч., тирольські від 1·18—2·28

" хлоїній тироль. від 0·78—1·18

" дітей капелюшки моряків бо-

брвів в ріжних барвах, від 1·98.

для мужчин, гладкі від 1·10 поч.

" з фалдами 1·38 "

" гафтовані 1·58 "

КАДІСОНИ

з найменшого Gradl-полотна,

французькою крою від 0·98 поч.

Кореетки для мужчин, гладкі,

гафтовані, білі і в інших бар-

вах, від 0·18 зл. поч.

Льняні хусточки в модних

барвах,

12 штук від 0·80 — 1·10.

ПОНЧОХИ

від 1·50 — 3—.

ПАРАСОЛІ

з зе-
ліз-
ними

руч-
ка-
ми

з чистого шовку від 3— — 6—.

на-пів зі " " 1·38 — 1·98.

з чистої вовни " 1·58 — 2·18.

на-пів з вовни " 0·98 — 1·58.

з англійськими дерев-

ляними ручками від 0·75 — 1·90.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

ПАРАСОЛІВ

полотинних.

НАЙНОВІШІ АНГЛІЙСКІ

ПАЛИЧКИ.

Величезний
вибір
БІЛЯ

для мужчин, гладкі від 1·10 поч.

" з фалдами 1·38 "

" гафтовані 1·58 "

КАДІСОНИ

з найменшого Gradl-полотна,

французькою крою від 0·98 поч.

Льняні хусточки в модних

барвах,

12 штук від 0·80 — 1·10.

ПОНЧОХИ

від 1·50 — 3—.

КОВНІРИ

і

МАНШЕТИ

Маншети, I. сорти, почвірні,

6 штук 1·80.

Маншети, II. сорти, почвірні,

6 штук 1·50.

Ковніри I. сорти, почвірні,

6 штук 1·05.

Ковніри II. сорти, почвірні,

6 штук 0·90.

Ковніри для хлоїців

6 штук 0·80.

Одинокий склад і продаж правдивих російських кальошів і

чревіків до снігу.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.